

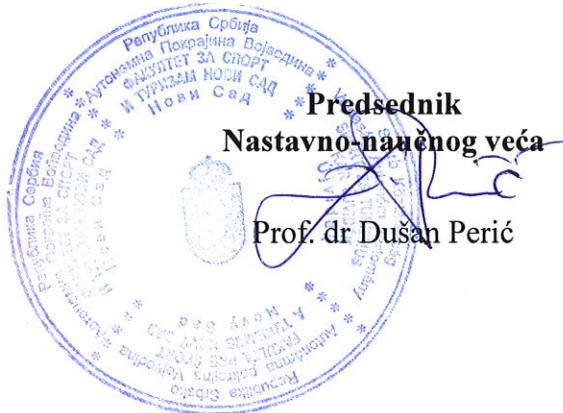

Broj: 156-1/2017
Dana: 01.03.2017.g.
Novi Sad

Na osnovu člana 43. Statuta Fakulteta za sport i turizam, Novi Sad (br. 34-3 od 20.01.2014.- prečišćeni tekst), Nastavno-naučno veće Fakulteta za sport i turizam je na 149. sednici održanoj 01.03.2017. godine, donelo sledeću

ODLUKU

1. Donosi se Pravilnik o postupku ostvarivanja naučno-istraživačke delatnosti i kontroli primene etičkih standarda u naučnim istraživanjima na Fakultetu.
2. Pravilnik čini sastavni deo ove odluke.

Broj: 156-1/2017
Dana: 01.03.2017.g.
Novi Sad

Na osnovu člana 43. Statuta Fakulteta za sport i turizam (br. 34-3 od 20.01.2014. g. prečišćeni tekst) Nastavno-naučno veće Fakulteta na 149. sednici održanoj 01.03.2017. godine donosi

**PRAVILNIK
O POSTUPKU OSTVARIVANJA NAUČNO-ISTRAŽIVAČKE DELATNOSTI
I KONTROLI PRIMENE ETIČKIH STANDARDA U NAUČNIM
ISTRAŽIVANJIMA NA FAKULTETU**

I OPŠTE NAPOMENE

Član 1.

Ovim pravilnikom se utvrđuje postupak i pravila realizacije naučno-istraživačkog rada kao i realizacije naučnih i stručnih aktivnosti u ime ili uz nominovanje Fakulteta za sport i turizam (u daljem tekstu: Fakultet) kao i postupak kontrole primene etičkih standarda u naučnim istraživanjima i izdavanja etičkog broja.

Član 2.

Obaveza je nastavnog kadra da naučno-istraživačkim radom i objavljivanjem naučnih radova permanentno potvrđuju i podižu svoje naučne kompetencije kao jedan od bitnih uslova za obavljanje nastavnog rada na Fakultetu.

Ukoliko nastavnici ili saradnici (u daljem tekstu: nastavnik) pokreću ili učestvuju u naučno-istraživačkom radu koji se realizuje u ime ili za potrebe Fakulteta ili navode svoje zvanje i pripadnost Fakultetu u tom radu, neophodna je za to prethodna saglasnost rukovodstva Fakulteta (u daljem tekstu: korporativna saglasnost). Za naučno-istraživačke projekte za koje je postavljen takav zahtev od organa ili organizacije koja raspisuje konkurs, odobrenje za učešće daje svojom odlukom i Nastavno-naučno veće, takođe uz prethodno pribavljenu korporativnu saglasnost.

Isti postupak se primenjuje i za učešće nastavnika na naučnim ili stručnim skupovima.

Član 3.

Fakultet se odlučno zalaže za sprovođenje etičkih standarda u istraživanjima na ljudima. Naučna i stručna istraživanja koja sadrže i ispitivanja na ljudima moraju se sprovести u

skladu sa Helsinškom deklaracijom, priznatim etičkim standardima i nacionalnim, kao i međunarodnim propisima. To uključuje zaštitu fizičkog i psihičkog integriteta, prava, dostojanstva i sigurnosti ljudskih učesnika na kojima se vrši istraživanje kao i bezbednost osoblja i studenata koji sprovode istraživanja.

II POSTUPAK REALIZACIJE NAUČNO-ISTRAŽIVAČKE DELATNOSTI

Početak rada i postupak davanja korporativne saglasnosti

Član 4.

Nastavnik je obavezan da pre otpočinjanja bilo kog posla u oblasti naučno-istraživačkog rada čije rezultate želi da objavi ili javno saopšti uz upotrebu afilijacije Fakulteta, za to dobije pisanu saglasnost Fakulteta koje u ime rukovodstva daje dekan Fakulteta.

Prijava svih ovakvih aktivnosti obavlja se u predlozima tromesečnih planova rada nastavnika.

Istraživačka ideja koji se predlaže u tromesečnom planu mora biti precizno obrazložena i mora da sadrži sledeće obavezne elemente:

- Konciznu formulaciju teme (potencijalni naslov istraživanja);
- Jasno definisan predmet i cilj istraživanja (do 50 reči);
- Opis dizajna istraživanja (tok, postupci, vremenska dinamika i osvrt na vladajuće teorijske stavove o problemu koji se istražuje);
- Opis metoda rada (opis varijabli, prikaz istraživačkih alata, opis uzorka ispitanika)
- Osvrt na očekivane rezultate;
- Popis referenci predlagачa kojima se dokazuje kompetentnost za istraživanje predloženog problema.

Ukoliko je neophodno, rukovodstvo fakulteta može od nastavnika zatražiti dodatna usmena objašnjenja predložene istraživačke ideje.

Isti princip prijavljivanja primenjuje se i na učešće nastavnika na naučnim, stručnim ili sličnim skupovima i javnim nastupima na kojima nastavnik javno deklariše svoje zvanje i pripadnost ovom Fakultetu.

Član 5.

Priprema i objavljivanje naučnih radova, projekata, recenzija i sl. kao i učešće na naučnim ili stručnim skupovima za koje Fakultet nije iskazao interes i nije data pismena saglasnost dekana smatraju se ličnim usavršavanjem zaposlenih i ne vrednuju se kao rad zaposlenog prilikom obračuna ukupnog fonda radnih sati utrošenih za naučne aktivnosti.

Svaki objavljeni rezultat naučnog rada, učešće na naučnom, stručnom i sličnom skupu ili drugi javni nastup u kojem je afilijacija Fakulteta upotrebljena bez dozvole dekana smatra se težim oblikom povrede radne obaveze.

Postupak praćenja naučne produkcije

Član 6.

Rukovodstvo Fakulteta putem mesečnih izveštaja prati realizaciju predviđenih i odobrenih aktivnosti i valorizuje ih prema ostvarenju.

U stručnoj službi se uspostavlja i vodi baza naučne i stručne produkcije Fakulteta. U njoj se hronološki prate i čuvaju podaci od prijave naučne aktivnosti, izveštavanja do konačne objave rada.

Po istom principu se prate i učešća nastavnika na naučnim i stručnim skupovima u ime Fakulteta.

III POSTUPAK KONTROLE SPROVOĐENJA ETIČKIH STANDARDA U ISTRAŽIVANJU

Član 7.

Kontrola sprovođenje etičkih standarda u istraživanjima na ljudima se postiže permanentnim i efikasnim postupkom odobrenja i praćenja primene etičkih standarda u procesu istraživanja od strane Etičkog komiteta za humana istraživanja (u daljem tekstu: Etički komitet).

Sva istraživanja koja se obavljaju od strane Fakulteta, u ime i za račun Fakulteta od strane nastavnika ili studenata Fakulteta koja uključuju participaciju ljudskog faktora na kome se obavljaju istraživanja moraju biti prethodno odobrena od strane Etičkog komiteta.

Principi istraživanja

Član 8.

U okviru istraživanja se primenjuju sledeći principi:

1. Osnovni princip je poštovanje prava i dobrobiti učesnika koji moraju imati prednost u odnosu na sve druge interese;
2. Pre početka istraživanja i pre nego što se izmene u istraživanju primene, projekat istraživanja mora biti razmotren i odobren od strane Etičkog komiteta;
3. U pripremi i realizaciji istraživanja mora se primeniti istraživački protokol u kome se predmet izučavanja, dizajn istraživanja i statističke analize moraju jasno i na odgovarajući način opisati i pri tome elaborirati primenu etičkih standarda u realizaciji istraživanja;
4. Neophodno je pribaviti saglasnost učesnika nad kojima se vrši istraživanje, po mogućnosti pismeno ili izuzetno usmenom izjavom koja se može svedocima dokumentovati. Saglasnost mora biti data slobodnom voljom od strane učesnika. Istraživanja koja uključuju decu i tzv. osobe iz osjetljivih grupa treba pribaviti saglasnost odgovorne osobe koja zastupa učesnika.

5. Istraživanje mora biti sprovedeno:
 - u skladu sa odgovarajućim upravljanjem rizicima;
 - od strane primereno kvalifikovanih istraživača i pomoćnog osoblja;
 - sa potrebnom veštinom i pažnjom;
 - u odgovarajućem okruženju;
 - u skladu sa zakonima i propisima zemlje, kao i međunarodnim normama i standardima.
6. Istraživanjem se mora pažljivo upravljati i svi eventualni ozbiljni neželjeni događaji koji su se desili tokom istraživanja moraju se odmah prijaviti Etičkom komitetu.
7. Podaci prikupljeni u jednom mogu se primeniti i koristiti u drugom istraživanju pod uslovom da je i to istraživanje odobreno od strane Etičkog komiteta.

Etički komitet

Član 9.

Etički komitet sačinjavaju 3 nastavnika (predsednik i dva člana) koje imenuje Nastavno-naučno veće iz reda nastavnika. Članovi Etičkog komiteta se biraju na tri godine i mogu biti reizabrani.

Rad Etičkog komiteta uključuje:

- proučavanje i praćenje predloženih istraživačkih aktivnosti;
- izradu uputstava za primenu etičkih standarda;
- uspostavljanje procedura za proveru primene etičkih principa;
- savetovanje za primenu pravilnog pristupa u primeni etičkih standarda u istraživanju i postupka njihovog praćenja;
- potsticanje i podršku ostvarivanju visokih standarda u istraživanjima;
- pružanje saveta kod potencijalnih kršenja etičkih pravila ili propisa u istraživanjima.

Etički komitet radi u sednicama. Sednice saziva predsednik Etičkog komiteta. Dokumente Etičkog komiteta potpisuje predsednik Etičkog komiteta.

Stručna služba obavlja administrativne i tehničke poslove za Etički komitet. Svi projekti podneti Etičkom komitetu se vode pod jedinstvenim brojem a svaki dokument u okviru realizacije projekta pod ogovarajućim podbrojem.

Postupak odobrenja i praćenja istraživanja

Član 10.

Nakon davanja korporativne saglasnosti, dekan u roku od 3 dana dostavlja Etičkom komitetu predlog istraživačke ideje koju je nastavnik obrazložio u svom tromesečnom planu.

Član 11.

Etički komitet razmatra podnete istraživačke ideje u roku od 8 dana od njihovog prijema. Prilikom razmatranja istraživačke ideje Etički komitet može ako oceni potrebnim obaviti dodatni intervju sa nastavnikom (istraživačem).

Etički komitet, nakon evaluacije, podneti projekat može da odobri, vrati podnosiocu na korekciju i doradu ili odbije, pri čemu dostavlja podnosiocu odgovarajući dokument sa obrazloženjem u pismenom obliku.

U slučaju dobijanja zahteva za izmenu ili odbijanja projekta od strane Etičkog komiteta podnositelj ima pravo žalbe u roku od 8 dana od dana prijema odgovarajućeg dokumenta dekanu Fakulteta. Dekan nakon prijema žalbe je obavezan da konsultuje po tom pitanju Etički komitet. Rešenje dekana po ovom pitanju je konačno.

Član 12.

Sve izmene projekta istraživanja koje se izvrše u toku realizacije projekta istraživanja, istraživač-realizator projekta je obavezan da po istoj proceduri podnese Etičkom komitetu na odobrenje.

Istraživač je takođe u obavezi da uočena odstupanja od odobrenog projekta istraživanja ili neregularnosti prijavi Etičkom komitetu u roku od 5 dana od dana njihovog nastanka ili saznanja. Etički komitet može povući svoje odobrenje za istraživanje ili dati odgovarajuće obavezujuće smernice istraživaču za korekciju neregularnosti istraživanja.

Član 13.

Ukoliko je trajanje istraživanja duže od godinu dana, istraživač je u obavezi da 7 dana po proteku godinu dana od dana dobijanja odobrenja Etičkog komiteta za početak istraživanja, podnese godišnji izveštaj o realizaciji projekta istraživanja iz ugla primene etičkih standarda u istraživanju.

Po okončanju istraživanja istraživač podnosi Etičkom komitetu konačan izveštaj o realizaciji projekta istraživanja. Za pozitivno ocenjeno poštovanje etičkih principa iz ovog Pravilnika u toku realizacije projekta istraživanja Etički komitet izdaje istraživaču odgovarajući sertifikat sa etičkim brojem (ethical no.) odobrenja. Evidancije Izdatih etičkih brojeva se vode u posebnom delovodniku.

Član 14.

Izuzetno, za istraživanja koja su već u toku u trenutku stupanja na snagu ovog pravilnika, naknadno se podnose Etičkom komitetu zahtevi za odobrenje realizacije iz ugla etičkih standarda.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja na oglasnoj tabli Fakulteta.

FAKULTET ZA SPORT I TURIZAM
NOVI SAD

Danom stupanja na snagu prestaje da važi prethodni Pravilnik o etičkim standardima o naučnim istraživanjima na Fakultetu (Br. 930-1/2016).

